

ZPRÁVA O 5. VÝROČNÍ KONFERENCI POPÁLENINOVÉ MEDICÍNY V HRADCI KRÁLOVÉ

Ve dnech 11. až 13. listopadu 1997 se v Hradci Králové uskutečnila 5. výroční konference popáleninové medicíny. Hlavními tématy byly epidemiologie popálenin, přednemocniční péče (první pomoc na místě úrazu, odborná pomoc, zajištění transportu na specializované pracoviště) a varia. Přítomno bylo téměř 140 účastníků z České republiky a ze Slovenska. Téměř polovinu z nich tvořili zdravotní sestry, záchranáři a rehabilitační pracovníci. Odborná jednání v sekci středních zdravotnických pracovníků se stala již tradiční součástí těchto konferencí. Význam interdisciplinárního přístupu k projednávané problematice byl potvrzen vysokou účastí nejen lékařů specializovaných popálenino-

vých pracovišť, ale i lékařů pozemních a leteckých záchranných služeb, anesteziologů, dětských chirurgů, lékařů jednotek intenzivní péče a dalších.

V úvodní přednášce prof. Königová zdůraznila význam kontinuity neodkladné péče u těžce popálených. V úvodní fázi na místě úrazu se jedná o zajištění volných dýchacích cest a respirace (event. intubace, arteficiální ventilace, uvolňující incize na krku na místě ještě před transportem), zajištění včasné a dostatečné náhrady tekutiny (krystaloidní roztoky v množství podle rozsahu popáleného povrchu těla), poskytnutí úlevy od bolesti a strachu, sterilní krytí popálených ploch. Antibiotika nejsou profylakticky podávána. Psychologická podpora

raněným je nutná pro zvládnutí mimořádných emocionálních reakcí (vznik paniky, poúrazových stresových komplikací a poruch). Zejména z pohledu medicíny katastrof, tedy při hromadném výskytu těchto poranění, vystupuje do popředí nutnost třídění raněných (z prognostického hlediska), léčba a zajištění transportu.

Technické příčiny vzniku popálenin a možnosti ochrany před nebezpečnými účinky hoření popsal Mencl (Hradec Králové). V bloku přednášek o epidemiologii popálenin (Brož, Kocmichová - Praha; Gräffinger - Bratislava; Dočekalová, Hošek - Hradec Králové) bylo konstatováno, že počet těchto úrazů narůstá. Naprostá většina z nich vzniká však zcela zbytečně a lze jim předcházet zejména dodržováním bezpečnostních pravidel a předpisů (dospělí). U dětí, hlavně v předškolním věku, kde vysoce převládá opáření horkými tekutinami, padá vina nejčastěji na rodiče či jinou osobu pověřenou hlídáním dětí. Vlastní zkušenosti s přednemocniční péčí u těchto stavů popsali Koutecký (Plzeň) a Štětina (Hradec Králové). Oba zdůraznili význam komunikace a úzké spolupráce lékaře Rychlé zdravotnické pomoci s popáleninovým centrem. Důležitá jsou kritéria pro přijetí na tato specializovaná pracoviště, jak o nich referoval Suchánek (Brno).

O vlastních zkušenostech získaných při řešení hromadných termických katastrof hovořil Babík (Košice) a Vykouřil (Hradec Králové) popsal zajištění léčby popálenin ve zdravotnické službě Armády České republiky v mimořádných podmínkách.

V dalších přednáškách byly probrány některé speciální oblasti léčby popálenin, např. využívání biologických kožních náhrad a krytů (Měřička - Hradec Králové), využití hyperbarické oxygenoterapie (Blaha - Košice), využití laserové techniky při ovlivnění jizev po popáleninách (Hamanová - Hradec Králové). Zajímavé sdělení o zkušenostech získaných při studijním pobytu na specializovaných pracovištích v USA přednesla Kaloudová (Brno).

Klein (Hradec Králové) demonstroval využití multimediálního výukového systému na CD-Rom „Burns“. Tento kompaktní disk v sobě zahrnuje 700 stran textu, 600 barevných schémata a obrázků a 160 animací. Celkem pětihodinový program pro čtení textu a zvukového komentáře umožňuje interaktivní činnost uživatele, a to do různé hloubky úrovně znalostí (studenti, SZP, lékaři, specialisté). Tato moderní výuková pomůcka je v současné době využívána v pregraduální i postgraduální výuce na Vojenské lékařské akademii J. E. Purkyně v Hradci Králové.

V odborných sekcích středně zdravotnických pracovníků zaznělo 15 přednášek, které tematicky zasahovaly do všech oblastí ošetrovatelské péče v léčbě popálenin. Byly orientovány směrem k pacientovi, ale i směrem k zdravotnickému personálu samotnému (otázky dlouhodobého stresu pracovní-

ků RZP a JIP, problematika fluktuace sester, ekonomické aspekty poskytování léčebně-preventivní péče apod.). Sesterská ošetrovatelská péče je neodmyslitelnou a nepostradatelnou částí komplexní a kontinuální péče o popálené.

V sekcích lékařských i sesterských byly prezentovány 3 videoprojekce (transport raněných v horském terénu, popáleniny elektrickým proudem, kožní autotransplantace). Bohatě a náročně diskuse ve všech sekcích přispěly k tvůrčí pracovní atmosféře konference, vhodně doplněné výstavou zdravotnické techniky.

Úzké spojení teorie a praxe i v průběhu konference se zdůrazněním významu kontinuity neodkladné péče u popálených bylo demonstrováno v praktické ukázce, kterou organizátoři připravili ve spolupráci záchranných složek - hasičů, policie a zdravotnické záchranné služby. Ukázka pro účastníky konference byla pojata jako cvičení se zapojením integrovaného záchranného systému v Hradci Králové. Šlo o nepřipravenou situaci, bez vyčlenění zvláštních sil a prostředků, při plném každodenním provozu všech složek. Jednalo se o likvidaci „požáru“ v 8. poschodí výškové budovy, s nutností evakuace zde pracujícího personálu a evakuace „popálených“ pomocí plošin vysokozdvíhových žebříků a transportu vrtulníkem ze střechy budovy. Dále bylo demonstrováno poskytování první lékařské pomoci na místě, třídění raněných, příprava a zajištění transportu a odsun.

Čtyřicetiminutová ukázka ve slunečném, ale větrném listopadovém počasí byla zpestřením pro všechny účastníky konference a dobrým tréninkem pro zasahující složky. Následná tisková konference dala prostor k diskusi k dalšímu zkvalitňování součinnosti v rámci integrovaného záchranného systému v okrese Hradec Králové.

Mezi hlavní pracovní závěry, které konference stanovila jako úkoly pro výbor Společnosti popáleninové medicíny, patří dopracovat:

- systém prevence popáleninových úrazů, zejména u dětí (informovanost, vzdělávání veřejnosti, spolupráce se sdělovacími prostředky),
- vytvoření systému evidence termických úrazů v České republice,
- ve spolupráci se členy Společnosti neodkladné péče a medicíny katastrof vypracovat odborné směrnice pro zajištění přednemocniční péče u popálených,
- upřesnit kritéria pro transport a přijetí na specializovaná pracoviště.

Závěrem je možno konstatovat, že konference proběhla úspěšně, na vysoké odborné i společenské úrovni a výrazně přispěla ke zdůraznění nutnosti interdisciplinárního přístupu k léčbě popálenin.

Pplk. MUDr. Leo Klein, CSc.
VLA JEP Hradec Králové